

1

DÅ OCH DÅ PRATAR JAG OCH ÅNDERS OM VAD MAN KAN KALLA LIVSFRÅGOR. JAG TÄNKER NU PÅ ÅNDERS, SOM FYLLER 16 ÅR I SOMMAR. HAN HAR LIVET FRAMFÖR SIG, SKALL KASTA LOSS FRÅN BARNDOM OCH FÖRÄLDRAR. DET HANDLAR OM ATT LYSSNA TILL EN RÖST INOM SIG SJÄLV OCH FINNA SIN VÄG.

~~SEDAN~~^{NÄR} VI PRATATS VID FÖR NÅGRA VECKOR SEDAN KOM JAG ATT TÄNKA PÅ ETT CITAT MED FÖLJANDE GODA RÅD TILL EN UNG MAN :

VANDRA DE VÄGAR DITT HJÄRTA LYSTER
OCH SÅ, SOM DET BEHAGAR DINA ÖGON

MED LITE HJÄLP HITTADE JAG KÄLLAN TILL CITATET. SOM NI VET SLUTAR DET MER I MOLL :

FAFÄNGLIGHETERS FAFÄNGLIGHET, ALLT ÄR FAFÄNGLIGHET

DET HÄR FICK JAG INTE ATT GÅ IHOP. JAG TYCKER INTE DET ÄR FÄFÄNGLIGT ATT LYSSNA TILL SITT HJÄRTAS RÖST. SÅ JAG RINGDE UPP PAPPA FÖR ATT FRÅGA VARFÖR DET STÅR SÅ.

DET FICK JAG NU INTE VETA. DÄREMOT BERÄTTADE HAN OM EN CYKELTUR FÖR DRYGT 55 ÅR SEDAN PÅ LANDSVÄGEN MELLAN LUND OCH LOMMA. DÄR VAR PAPPA DÅ OFTA UTE OCH CYKLADE FÖR ATT KOMMA IFRÅN SIN ORO I DET AKADEMISKA LUND. DÅ HÖRDE HAN PLÖTSLIGT DESSA ORD :

TÄNK PÅ DIN SKAPARE I DIN UNGDOMS TID
INNAN DE ONDA DAGARNA KOMMA

2

HAN STANNADE PÅ DIKESRENNEN NÅGRA MINUTER. SEN CYKLADE PAPPA RAKA VÄGEN IN TILL LUND OCH DÄR TILL GLEERUPS BOKHANDEL. DÄR KÖPTE HAN EN HEBREISK GRAMMATIK. SEDAN GICK HAN HEM OCH BÖRJADE LÄSA BIBELN PÅ HEBREISKA. SEDAN HAR DET GÅTT SOM PÅ EN RÄLS. I ALLA FALL KAN EN IAKTTAGARE FÖRLEDAS ATT TRO DET.

VARJE GÅNG ETT AVGÖRANDE BESLUT HAR BEHÖVTS FÖR ATT GÅ RÄTT VÄG SÅ HAR RÖSTEN GIVIT KLART BESKED. PÅ STUREPLAN: HÄR SKALL DU ORDNA MÖTEN. UNDER PÄRONTRÄDET PÅ LOVÖ: SKRIV PSALM, LÄS DOGMATIK.

DET HÄR SKENBART ENKLA OCH DÄRFÖR SÅ FRAM^oONSRIKA HAR IBLAND VÄCKT ETT AVUND HOS MIG. SJÄLV FÅR JAG INGET SÅDANT BESKED. JAG ÄR BARA UTE OCH CYKLAR HELA TIDEN, TYCKER JAG IBLAND. FÖR ATT HITTA MIG SJÄLV KAN JAG DÅ TÄNKA TILLBAKA PÅ MIN UPPVÄXT.

DÅ FRAMTRÄDER NÅGRA BILDER OCH BLIR STEGVIS TYDLIGARE, SOM FOTON I MÖRKRUUMETS FRAMKALLNINGSVÄTSKA. JAG TROR JAG DELAR DEM MED KARIN OCH ANNA-CLARA. (ANNARS FÅR NI VÄL PROTESTERA. PAPPA HAR JU ALLTID LYSSNAT SÄRSKILT NOGA NÄR NI PROTESTERAT MOT MIG).

DEN FÖRSTA BILDEN VISAR PÅ EN ENKELHET I LIVSFÖRINGEN I DEN STORA PRÄSTGÅRDEN. DÄR VAR FRITT FRÅN KOMMER-SIELLT SKRÄP OCH MATERIELLT BRÅTE. TVN KOM - MEN INTE TILL OSS - DET VAR VI SOM GICK TILL GRANNARNA, NÄR DET BEHÖVDES. PAPPAS BILAR VAR EXTREMT SKRUTTIGA. EN VINTER OROADES FÖRSAMLINGSBOR ÖVER ATT DET VAR HÅL I GOLVET PÅ EN. PAPPA FANN PÅ RÅD.

3

~~(TROR NI HAN KÖPTE EN NY? NEJ)~~ HAN KÖPTE ETT PAR PAMPUCHER OCH SVEPTE EN FILT RUNT BENEN. LÄNGRE FRAM FRESTADES JAG ATT OLOVLIGEN LÅNA BILEN. MEN FRESTELSEN ÖVERVANNS GANSKA LÄTT, DEN VAR SÅ SKRALTIG ATT MAN SKÄMDES INFÖR KOMPISARNA (DET VAR EN LLOYD - ETT NUMERA KOMMERSIELLT HÄDANGÅNGET MÄRKE).

NÄR VI VILLE GÅ PÅ BIO SVARADE PAPPA - JAVISST. NÄR DOM BYGGT EN BIO VID BROMMAPLAN, SÅ DET INTE BLIR SÅ LÅNGT ATT ÅKA. SOM NI VET FINNS FORTFARANDE INGEN BIO PÅ BROMMAPLAN. INRIKTNINGEN PÅ ATT LEVA ENKELT OCH NÄRA NATUREN KUNDE TA SIG UTTRYCK, SOM UPPLEVDES HÅRT AV EN 13 - 14 ÅRING. EN SOMMAR I DEN ÅLDERN VAR JAG HOS EN KAMRAT I JÄMTLAND. VI HADE CYKLAR OCH NÄR VI SKULLE KONVERSERA MED TJEJERNA PÅ ORTEN KUNDE DE ANDRA ELEGANT STÄLLA CYKLARNA PÅ STÖDET. JAG HADE INGET STÖD. TÖNTIGT FICK JAG STÅ DÄR OCH HÅLLA I CYKELN. JAG SKREV HEM OM EN TIA ATT KÖPA ETT STÖD FÖR. EFTER LÅNGT DRÖJSMÅL KOM ETT VYKORT MED SVAR FRÅN PAPPA. DET VISADE SIG SENARE VARA SKRIVET I SAMARBETE MED MINA SYSTRAR. TEXTENS TVÅ KORTA RADER LÖD :

STÄLL CYKELN MOT ETT TRÄD
DET FINNS DET MÅNGA I JÄMTLAND

EN ANNAN BILD HANDLAR OM ATT INTE BRY SIG OM VAD ANDRA TYCKER. HUR MÅNGA GÅNGER HAR VI INTE VELAT BARA SJUNKA GENOM GJORDEN NÄR PAPPA YOGA-GYMNSISTERAT MITT FRAMFÖR EN HÄPEN BUSSKÖ ELLER MITT PÅ BADSTRANDEN. HELT OBERÖRD. DÅ VAR VI GENERADE. MEN NU KAN VI SE DEN DJUPARE PÅVERKAN DET SÄKERT ÄVEN DÅ HADE PÅ OSS.

4

BRY DIG INTE SÅ MYCKET OM VAD ANDRA TYCKER OCH TÄNKER.
BRY DIG FÖRST OM VAD DU SJÄLV ÄR OCH GÖR.

JAG HAR IBLAND UNDRAT ÖVER DEN UPPFOSTRAN VI FICK HEMMA. FÖREKOM NÅGON SÅDAN? YTLIGT SETT DOMINERADE AVSAKNAD AV INGRIPANDEN OCH PÅVERKAN. SOM JAG MINNS DET KOM OCH GICK VI SOM VI VILLE. NÄR JÄMNÅRIGA BEHÖVDE FF (ALLTSÅ FÖRÄLDRAFRITT) HEMMA FÖR ATT UNGÅS OTVUNGET VAR MITT RUM EN OAS - ELLER TILLHÅLL KANSKE NÅGRA TYCKTE. OFTA KOM PAPPA UPP, SATT MEST TYST IBLAND OSS, RÖKTE EN PIPA OCH GICK NER TILL SITT IGEN. DE KAMRATER FRÅN LOVÖTIDEN, SOM JAG FORTFARANDE TRÄFFAR, MINNS DET HÄR LIKA KLART SOM JAG. DE NÄMNDER DET IBLAND - OCH DÅ SOM ATT DE KÄNNER ATT DET VAR NÅGOT FINT ATT FÅ HA VARIT MED DOM GÅNGERNA.

MEN FRIHETEN INHÄGNADES AV STÖDET TILL OSS BARN. DET VAR OTVETYDIGT OCH KUNDE VISA KRAFT, OM DET BEHÖVDES. JAG MINNS EN LÄRARE I REALSKOLAN SOM TRAKASSERADE MIG LIKSOM MÅNGA ANDRA ELEVER. EN GÅNG RINGDE HAN HEM FÖR ATT KLAGA PÅ MIG. DET VAR MAMMA SOM SVARADE. JAG MINNS ÄN SÅ TYDLIGT DET HÄR TELEFONSAMTALET I HALLEN PÅ PRÄSTGÅRDEN. MAMMA HÖJDE INTE RÖSTEN. MEN DET HON SA VAR SKARPT OCH KLART. DEN LÄRAREN UNDVOK MIG SNARAST I FORTSÄTTNINGEN, TROTS ATT DET SÄKERT MÅNGA GÅNGER FANNS SKÄL ATT TA MIG I ÖRAT.

PAPPA HADE ETT MER PRAKTISKT RÅD ATT GE MIG I EN LIKNANDE AV DE MÅNGTALIGA KONFLIKTER JAG HADE MED LÄRARE OCH SKOLOR. HAN LÄRDE MIG ETT SOKRATES-ORD : OM EN ASNA SPARKAR PÅ DIG ÄR DET INTE LÖNT ATT SPARKA TILLBAKA.

5

UTTRYCKSSÄTTEN SKILDE SIG. MEN DET VÄSENTLIGA VAR
DETTA: DET KOMPROMISSLÖSA STÄLLNINGSTAGANDET FÖR
BARNET NÄR DET SKRÄMTS ELLER HOTATS ELLER PÅ ANNAT
SÄTT BLIVIT ORÄTTVIST BEHANDLAT AV VUXNA. ^{OM SÅ OFTA SKER} DET GAV
EN FOND AV TRYGGHET ÅT OSS, FRÅN VILKEN EN SYNBARLIGEN
OBEGRÄNSAD FRIHET KUNDE ÖPPNA SIG UTAN ATT NÅGOT ONT
KUNDE HÄNDA HÄNDA OSS. DET KUNDE HÄNDA ATT VI SJÄLVA
FÖRVÅNADE OSS ÖVER DET FÖRTROENDE SOM VISADE SIG I
DENNA FRIHET. JAG MINNS HUR JAG SOM 13 - 14 ÅRING
UTAN ATT SÄGA NÅGOT BARA INTE KOM HEM PÅ KVÄLLEN. FÖR
ATT SÅ ATT SÄGA TESTA PAPPA TUBBADE JAG NÅGRA KOMPISAR
ATT RINGA HEM OCH FRÅGA EFTER MIG. PAPPA SVARADE: RING
SENARE, HAN KOMMER VÄL. DE RINGDE SENARE (JAG STOD
ALLTSÅ MED ÖRAT MOT LUREN OCH AVLYSSNADE DET HELA).
PÅ MIN INSTRUKTION OROADE SIG KOMPISARNA ÖVER ATT DE
INTE TRÄFFAT MIG, TROTS ATT VI BESTÄMT MÖTE. VAR
KUNDE JAG VARA - DET VAR NU SENT PÅ NATTEN. PAPPA
SVARADE LUNGT : HAN K ~~IN~~ESAR VÄL NÄNSTANS. RING I
MORGON FAR VI SE OM HAN HAR KOMMIT HEM.

VISST BLEV JAG LITE SNOPE, MEN FRAMFÖR ALLT STOLT.
JAG KÄNDE MIG VUXEN ATT KLARA MIG SJÄLV. OMEDVETET
GAV DETTA NOG EN ANSVARSKÄNSLA PÅ ETT DJUPARE PLAN.
DET FÖRTROENDE SOM LIGGER I EN SÅDAN FRIHET MISSBRUKAS
INTE UTAN KRÄVER ETT GENSVAR I FORM AV ~~ANSVAR~~
VI-KÄNSLA.

BARNDOMEN ÄR FÖRBI. DET VORE FEL ATT GLÖMMA SIG KVAR
DÄR I SÖKANDET EFTER DEN PÅVERKAN VI FÅTT OCH FÅR AV
PAPPA. DENNA PÅVERKAN ÄR FÖR MIG DAGSAKTUELL.

6

DET HANDLAR OM ETT SÄTT ATT SE TILLVARON MED EN
BESTÄMD OPTIK, SOM ORDNAR UPP I DET KALEIDOSKOPISKA
SYNFÄLTET OCH VISAR PÅ SAMMANHANG OCH MENING. PAPPA
SER TYDLIGT, ~~RELA KONSEKVEN~~. SOM DEN FRANSE FIL-
MAREN ROBERT BRESSON ANVÄNDER HAN HELA TIDEN ETT OCH
SAMMA OBJEKTIV, VILKET SKAPAR LOGISK ~~SKARPA~~ OCH
KONSEKVEN. PAPPAS OBJEKTIV HAR DEN OPTISKA EGENSKAPEN
ATT DET VISAR PÅ DET STORA I DET LILLA.

RUNE PÄR OLOFSSON HAR SKRIVIT EN BOK OM PAPPAS VÄG
TILL DEN NYA PSALMEN. DÄR LÅTER HAN PAPPA SJÄLV I
BÖRJAN BERÄTTA FÖLJANDE :

s 17

I DIKTSAMLINGEN DU BÖJDE DIG NER ÖVER JORDEN SKRIVEN
DRYGT TRETTIO ÅR SENARE ÄR DET BARNET SOM HAR DETTA
SEENDETS GÅVA :

STORA ÄR BARNENS ÖGON
FÖRSTÄR SOM VIDÖPPNA STÄ
SE INTE LÅNGT, MEN KANHÄNDA
LÅNGRE ÄNDA

PAPPA OCH NILS FERLIN TRÄFFADES MYCKET. OCH JAG
TYCKER ATT HOS FERLIN FINNS SAMMA ~~SKARPA~~ BLICK FÖR
DET LILLA, DET TILL SYNES OBETYDLIGA - DÄR TILLVARONS
UNDER BLIR UPPENBART. FERLIN TOG ALLTID STÄLLNING
FÖR DE SMÅ, ~~DE FÖRFRYKTAD DE FÖRÄKLAD~~ DE UTSTÖTTA.
DESSA DE MYCKET FATTIGA.

7

SÄKERT PÅVERADE NI VARANDRA EN HEL DEL. KANSKE FINNS
EN SLÄNG AV DET I DEN HÄR DIKTEN UR EN DÖDDANSARES
VISOR :

s 19

I RUNE PÅR OLOFSSONS BOK FINNS ETT RONEBERG-CITAT
SOM PAPPA SATT IN I SIN FÖRSTA DIKTSAMLING :

DA SAG JAG DEM VANDRA ~~XXXXSKÖXXØ~~
I SYSKONTAG
BREDVID VARANDRA
HÖG OCH LAG

OCH DÄREFTER BERÄTTAR PAPPA SJÄLV FÖLJANDE :

s 8

SOM JAG ^{FÖRSTÅK} ~~UPPÅTT~~ DET ÄR PAPPAS UPPVÄXT PÅ KILLEBODA
HELA TIDEN NÄRVARANDE SOM MARKEN UNDER FÖTTERNA.
STUDIETIDEN I ESLÖV OCH LUND VAR FYLLED AV ORO,
PLÅGAN ATT SÖKA UTAN ATT FINNA, MYCKET TOMHET. I
PRÄSTARBETET OCH PSALMSKRIVANDET ÄR DET SOM OM DU
HITTAR HEM IGEN. ATT HITTA HEM ÄR ATT HITTA SIG SJÄLV.
EN AV PAPPAS PSALMER I NUVARANDE PSALMBOKEN BÖRJAR
I MÖRKRET SJÖNKO LYCKODRÖMMES LÄNDER

8

REFRÄNGEN, OM MAN KAN SÄGA SÅ, LYDER
JAG VILL STA UPP OCH TILL MIN FADER GÅ
RADEN INNAN ÄR NOG LIKA CENTRAL, DÄR STÅR :
DET HEM JAG LÄMNAT VILL JAG ÅTER NÅ

I DET EXEMPLAR AV RUNE PÄR OLOFSSON BOK JAG FICK AV
PAPPA FÖR NÅGRA ÅR SEDAN, HAR HANSKRIVIT EN LITEN
DEDIKATION, MED EN NOG SÅ KLAR PEKPINNE TILL MIG :

ETT LIVSPROGRAM
INTE TAM TA RAM TAM
UTAN SEGA SIG FRAM

EN EGENSKAP HOS PAPPA SOM NOG ÄR MINDRE ^{KÄNT} ~~GÄNGSE~~
~~DET RUTINMÄSSIGA PORTRÄTET AV PSALMDIKTAREN~~ ÄR ATT
HAN ALLTID SEGAR SIG FRAM. ENVIST OCH METODISKT.
HEMBESÖKEN I VASASTAN PÅ TRETTIOTALET: 3 ST I
VECKA, GATA UPP OCH GATA NER. AFFISCHERINGEN PÅ LYKT-
STOPLARNA RUNT STÅREPLAN OCH PÅ TRÄDEN I LOVÖ-ALLÉN.
PSALMSKRIVANDET PÅ TÅGET HEM FRÅN SIGRID I SMEDJE-
BACKEN. SÅ HÄR BERÄTTAR DU I RUNE PÄR OLOFSSONS BOK :

"JAG BÖRjade PÅ FAGERSTA PERRONG. DET VAR 8 MINUTERS
UPPEHÅLL - OCH JAG VAR KLAR NÄR VI KOM TILL VIRSBO.
DET HÄNDE INTE PÅ FEM ÅR ATT JAG INTE SKREV NÅGON VIS-
ELLER PSALMTEXT MELLAN FAGERSTA OCH VIRSBO."

MED TIDEN HAR VI BARN BLIVIT GANSKA INTRESSERADE AV PSALM. VI TYCKER DET ÄR PÅ TIDEN ATT VI FÅR EN NY PSALMBOK. GAMMALT MÅSTE LÄMNA PLATS FÖR NYTT. NÄR DET SKER ÄR DET ALLTID EN KAMP. NÄR SLOTTSGODEN PÅ DROTTNINGHOLM EN GÅNG LÄT BÖRDRAN DIG ATT RIVA NER KYRKOAFFISCHERNA PÅ TRÄDEN I ALLÉN BLEV SVARET: "OM SLOTTSGODEN TAR NER SINA HÖGER-AFFISCHER SKALL JAG TA NER MINA KYRKOAFFISCHER." DÅ SADE GODEN: "JAG SKICKAR MITT FOLK OCH TAR NER ERA AFFISCHER." DÅ FICK HAN DET SLUTLIGA SVARET AV DIG: "GÖR INTE DET, DOM KOMMER BARA UPP IGEN".

I PRESSKLIPP OCH TVINSLAG FÖLJER VI MED I KAMPEN OM DEN NYA PSALMBOKEN. JAG HAR ETT KLIPP FRÅN AB 24 MAJ 81

.....

I ETT SENARE KLIPP FRÅN DN DEN 23 MARS I ÄR UPPRÖRS
TEOLOGER I UPPSALA

.....

PSALMVERSEN MED SYNTAXFELET LYDER SÅ HÄR:

DU SJÄLV DEN GAVA GUD OSS GAV
DEN RÄCKS AT ALLA UTAN KRAV
ETT SALIGT BYTE SOM HÄR SKER
DU TAR VÅR SKULD - DINFRID DU GER

DEN HÄR PSALMEN FINNS I PSALMER OCH VISOR, TILLÄGGET
TILL PSALMBOKEN SOM NU SEDAN MER ÄN TIO ÅR SJUNGS
UTE I FÖRSMLINGARNA. DET ÄR SOM FERLIN SKREV :

HAN KOMMER SOM EN PSALM
HAN TALAR EJ LATIN - SOM DEN GRA TEOLOGIN
VILKEN HALKAT PÅ SIN EGEN HALHETS HALKA
MEN HANTALAR SOM EN TON UR EN MJUK VIOLIN
OCH HAN TALAR SOM AFTONENS SVALKÅ

SÅ MÅSTE DET VARA OM MÄNNISKOR SKALL VILJA SJUNGA
DET. OCH DINA PSALMER, SÅNGER OCH BARNVISOR SJUNGS.
IBLAND HAR DEN REGERINGSUTNÄMNDAS PSALMKOMMITTENS
LEDAMÖTER IRRITERAT SIG ÖVER ATT DU STÄNDIGT PÅ EGEN
HAND PUBLICERAT PSALMER OCH VISOR I SMÅ HÄFTEN. DET
HAR VÄL INTE MINST SKETT, NÄR DET GÅTT TRÖGT I KOMMIT-
TEN. DU HAR, KAN MAN SÄGA, DRIVIT PÅ PSALMBOKSARBETET
GENOM UTOPARLAMENTARISKA AKTIONER. DU HAR VÄNT DIG
DIREKT TILL MÄNNISKORNA MED PSALFÖRSLAGEN, SÅ, ATT DE
SJÄLA ~~DIREKT~~ FÅR ^{Bestämma} ~~ALGORIA~~ VAD DE VILL SJUNGA. ~~DET ÄR~~
~~DU DERAS VAL SOM AVGÖR ALLT.~~

DEN LÄRDA KRITIKEN OCH
OM ~~DEMNÄR~~ ~~FRÄMVLÄXTEN~~ DEN NYA PSALMBOKEN
KAN MAN KANSKE MED HJÄLP AV FERLIN SÄGA SÅ HÄR :

När stövelken kom till byn - då var svenskäläran där
och han pete ivart rikt och varit radslut.

Han träffade sike sörjdel på rikthandets skull
fy han var ju så mycket utskans än andra

Därn vinder han varken dans eller flidje och sång
eller något som kunde viddigt löta

Men rätt snart skick det blive somman
då visorna sjungs

och rätt många av dem sjungs allareban.

Mellan Abrahamsterg och Rändsta.

12.

JAG MINNS ETT KORT INSLAG I TVS RAPPORT FÖR NÅGRA MÅNADER SEDAN. SVENSKA AKADEMINS SEKRETERARE RÖKTE CIGARR OCH KRITISERADE DEN BARNSLIGA TEXTEN I EN NY PSALM. SEN KOM PAPPA IN I RUTAN. DU SA HELT KORT ATT PSALMEN I FRÅGA ÄR EN BARNPSALM. DEN ÄR INTE SKRIVEN FÖR SJUTTIOÅRINGAR - " DOM VILL ALDRIG ÄNDRA NAGONTING ". UTAN DEN ÄR SKRIVEN FÖR DAGENS SJUÅRINGAR. DET ÄR DOM SOM HAR ATT BEDÖMA OCH SJUNGA DEN - NU OCH UNDER SINA LIV. EXIT AKADEMISEKRETERAREN, PUFFANDE PÅ SIN CIGARR.

DÅ KÄNDE JAG ^{VI} FRAMFÖR TV:N SÅ HÄR: HEJA FARSAN. DEN KONTRINGEN SATT MITT I PRICK. DEN HÄR RONDEN TOG DU HEM PÅ K O.

NÄR VI VÄXTE UPP FICK VI OFTA ERFARA ATT MAMMA OCH DU VAR STOLTA ÖVER OSS.

JUST NU ÄR DET VÅR TUR ATT SÄGA: VI ÄR STOLTA OCH GLADA ÖVER ATT HA DEJ SOM PAPPA.

GRATTIS PÅ 80 ÅRS DAGEN